

ОД СРЦЕ –
Записи од секојдневното и вечното
Елевтериос Елевтириадис

Наслов на оригиналот:
από καρδιάς...
Ελευθέριος Γ. Ελευθεριάδης

Уредник: Наташа Данчевска
Превод од српски: Сашо Кузмановски
Лектура: Вера Тодоровиќ
Дизајн и подготовка за печат: Сашо Кузмановски
Печат: Студентски сервис, Скопје
Издавач: Икона, Скопје 2026
тираж: 500
www.ikona.mk

© Елевтериос Елевтиријадис

НАМЕСТО ПРОЛОГ

Сакав нешто да ти кажам... Едно *те сакам*, едно *благодарам*, едно *извини*... Едноставни работи...

Сакав некако да ти покажам дека сум покрај тебе.

Сакав некако да почувствуваш дека не си сам. Многу се трудев...

Ја кршев главата барајќи соодветни зборови, зборови што ќе ти дадат храброст во твојата борба, зборови што барем малку ќе ја ублажат твојата болка, зборови што ќе ти прават друштво во твојата најголема самотија...

Не успеав.

И со времето сфатив дека такви зборови не постојат...

Од срцето...

Такви се моите зборови. Не знам дали се вистинските или не, но тоа се зборови истргнати од мојата душа.

Од срцето...

За секој оној пат кога ќе се бориш со својата најдлабока темнина.

Од срцето...

Добра борба ти посакувам и Богородица нека биде со тебе...

МОЖЕБИ НЕ СУМ ПОДГОТВЕН?

Повторно и повторно размислуваш за тоа, го превртуваш тоа во својот ум... Да ги одмериш опасностите, ризиците, загубите што можеш да ги имаш, да предвидиш сè што може да се случи.

Но времето минува, а ти ништо не постигнуваш. И чувствуваеш дека мозокот ќе ти експлодира од многу размислување. И чувствуваеш дека ќе паднеш од преголемиот притисок.

„Можеби не сум подготвен? Можеби нема да успеам? Можеби не би требало? Можеби да почекам?...“ Можеби ова, можеби она...

И понатаму времето минува, а ти повторно стоиш на истото, на истите позиции.

Знаеш...

Не е лошо да се биде внимателен. Да размислиш пред да направиш нешто. Но, често луѓето паѓаат во замки. Се плашиме. Заглавуваме. А нашиот страв, недостатокот на храброст, го нарекуваме претпазливост. Ние тоа го нарекуваме разумност. И така завршуваме мачејќи се ден и ноќ, непрестајно борејќи се со самите себе, но без вистинска причина.

Постојат моменти и прилики во кои, ако не ризикуваш, ако не преземеш тежок чекор, неизвесен, воопшто нема да напредуваш. Ќе седиш и ќе гледаш како ти поминува животот, оние околу тебе продолжуваат со своите животи, а ти ќе бидеш беден во својата несигурност.

Имај на ум дека птицата – ако не го направи тој прв лет за да излезе од гнездото – никогаш нема да научи да лета. Лека ноќ.

ТИ БЛАГОДАРАМ ШТО НЕ БЕШЕ ПРОСЕЧЕН...

„Ти благодарам што не беше просечен. Ти благодарам што од почеток ме третираше на најлош начин. Ти благодарам што не беше достоин за важноста на времето и предизвиците, за она што требаше да бидеш, за она што беше должен да го направиш. Не можеше ни да се преправаш...

И затоа што не беше просечен, бидејќи од почеток на свој начин јасно ми даде до знаење дека не сум ти важна... сепак, продолжив понатаму...

Многу ме болеше. Плачев. Бев повредена. На своја кожа почувствував што значат отфрленост и осаменост.

Не беше добар. Ниту беше доволен. Не беше ни просечен... И за тоа ти благодарам...

Беше лош. Беше отсутен. Беше мал. Тоа ми стана јасно...

Тоа ме ослободи од размислување, жалење, грижа за тоа како да ги избалансирам ситуациите. Ме ослободи.

И така... Само тргнав понатаму. Само продолжив. Го продолжив својот живот.

Биди добро. Во сè што правиш. Каде и да си и каде и да одиш. И Бог нека те чува.“

Ја слушав како зборува... Не мислеше на мене. Не. Ми раскажуваше приказна од минати времиња.

Се загрижив. Многу.

Не поради неа. Не. Таа сега е добро, го продолжи својот живот.

Ме мачеше тоа поради мене.

Колку сум просечен кон оние што ги сакам. За тоа колку сум просечен кон своите. Кон својата жена, родителите, пријателите, браќата, сите... Каква штета им нанесувам со својата просечност... Размисли за тоа... Замисли се над себе. Многу е грдо да се биде просечен.

САМО ЗБОРОВИ...

Ако имаш две облеку, дај една. Дај му на оној кому му е потребна.

Но, истото тоа не го прави и со парите. Затоа потруди се да собереш што повеќе. Нека стои. Нека твоето утре биде осигурано.

Дај облека. Но со својот брат, ако треба, не двоуми се да се испоубиете за своето наследство. За земја, за готовина, за сидови. Мораш да го браниш своето право. Треба да ја обезбедиш својата иднина и иднината на своите деца.

Ако имаш две облеку, една дај им ја на сиромасите. Но, не го дели својот залак, својата трпеза и својата топла соба со никого. Тоа е недопирливо. Тоа е само твое.

Такви сме ние луѓето.

Лицемери.

Само празни зборови...

А ако кажеш: „Па добро, тешко е да се исполни горенаведеното, затоа и не го правам“, не давај ништо материјално.

Обиди се да дадеш малку од своето време. Обиди се да им простиш на оние што те повредиле. Обиди се да пружиш љубов. Неколку зборови. Извинување. Нешто. Нека твоето давање биде излегување од твоето его. Потиснување на своите желби заради другиот. Не заради кого било. Заради твоето дете. Твоите браќа. Твојата мајка. Мажот. Сопругата.

Што мислиш? Дали постапуваш така?

Не. Облека е лесно да се даде. На зборови, сè е лесно... На дело сите заглавуваме. Од таквите прв сум јас. Такви сме ние луѓето. Лицемери. Само зборови. И нималку не се срамиме.

ДА ГО ИЗДРЖАМ ДЕНОТ...

Помислувам да се откажам. Да се препуштам. И нека биде што ќе биде.

Уморен сум. Нозете едвај ги влечам, целото тело ме боли.

Црни мисли. Главата претешка.

Разочаран сум. Сè е исто па исто, со сè се борам и на борбата ѝ нема крај.

И тука некаде седам и мислам: „...до кога?“ „уште колку?“ ... И ми доаѓа, како што велиш, да се откажам од сè, да загрмам и да станам и да заминам, да одам некаде сам, далеку, да не мислам, да не слушам, да не чувствувам, да не ми е грижа за ништо.

Така се чувствувам понекогаш... И ти се чувствуваш така. Знам.

Затоа ти ги пишувам овие редови. Значи, не мисли дека си единствен. Има и други како тебе. И јас сум. Доаѓаат мигови кога сакаме да оставиме сè. Да се откажеме, сè да срушиме.

Не знам дали тоа ти е утеха. Мислам дека малку барем веројатно е да знаеш дека не си единствен...

И што да се прави?

Што да ти кажам... После сломот (зашто сите се кршине), си мислам: „...Уште само малку, уште малку... ќе даде Бог... уште малку... не е добро... само да го истуркам денешниов ден, а утре... има Господ... уште малку...“

Се прекрстувам и продолжувам...

Што велиш... И до кога ќе оди... Нека помине овој ден...

ДЛАБОКИ РАНИ...

Има, велиш, толку длабоки рани, и се прашуваш дали некогаш ќе заздрават.

Рани што ти нанесуваат неподнослива, голема болка. Само оној што го искусил тоа може да разбере за што зборувам. И, верувај ми, би сакал да немаш поим за што зборувам...

Денес нема да ти зборувам многу. Малку, конкретно и, се надевам, разбирливо.

Сакам да знаеш дека сите рани некогаш заздравуваат. Сите рани, сите, некогаш престануваат да болат. На овој или оној начин. Порано или подоцна. Ќе видиш, болката ќе се ублажи и полека ќе исчезне. Затоа не биди разочаран...

Она што останува засекогаш е лузната. Знак. Да те потсетува на тоа што се случило, што си изгубил, колку си се повредил, на што треба да обрнеш внимание...

Болката некогаш исчезнува. Не обесхрабрувај се.
Ќе видиш. Лесна ноќ.

ПРЕД СЕКОЈА ТВОЈА ДИЛЕМА...

Пред сè, треба да се запрашаш дали сакаш. Не постои „не знам“. Не постои нешто како „не сум сигурен“. Да, или не. Тоа се твоите единствени опции. Да или не.

„Дали сакам?

Дали сакам да се борам, дали сакам да се обидам, дали сакам да продолжам? Сакам ли?“

Ако одговорот е не, работата е јасна. Тука завршува.

Но, ако одговориш потврдно, тогаш треба да си поставиш друго прашање: „Дали можам?“

Тоа е друго прашање: „Можам ли да издржам? Имам ли сила?“

И повторно ни овде нема „не знам“. Да или не.

Можеш ли да издржиш? Можеш ли да се обидеш? Можеш ли да продолжиш?

И можеби сакаш, но не можеш да поднесеш, па така ќе одговориш со не. Тогаш престани. Одмори се. Не грижи се. Никој нема да те осудува поради тоа...

Ако и понатаму сакаш и можеш, само напред. Бори се. Додека трае.

И мисли на денес. Не грижи се за утре. Ќе даде Бог. Утре ќе осамне нов ден...

ДЕСЕТ МИНУТИ...

Погрижи се секој ден да најдеш десет минути за себе.

Без оглед на тоа колку обврски или работа имаш.

Десет минути да не правиш ништо. Без телевизор, без музика, без компјутер или твојот мобилен телефон. Без читање, без размислување, без грижа за што било. Ти – сам со себе.

Десет минути само за тебе. И нека те чекаат сите – децата, мажот, родителите... Нека чекаат. Не е важно. Ништо нема да им биде. Ти погрижи се да ги издвоиш тие десет минути за себе. Ти требаат.

Така...

Малку да се смириш. Малку да дојдеш на себе. Малку да воспоставиш „баланс“. Малку да се помолиш. Малку да се опуштиш.

Десет минути. Потребно ти е.

А потоа, пак, одново во борба.

ШТО ОЧЕКУВАШ?

Ако ги сакаш само оние што те сакаат тебе, и ако им помагаш само на оние што тебе ти помагаат, што очекуваш?

И најлошиот злосторник е во состојба да ги сака оние што го сакаат, и е во состојба да им помогне на луѓето околу себе, на оние што му помагаат нему...

Па во што се разликуваш ти?

Велиш дека знаеш да сакаш. Но, ако се случи некој да каже некој грд збор, подготвен си да го изедеш. Велиш дека сакаш, но, ако некој, макар и некој твој, малку ти го расипе твојот сладок живот, тешко нему...

Што е тоа? Со кого си играш? Дали е тоа љубов? Нема поголем егоизам од тоа. Нема поголемо лицемерие.

Гледаш да си угодиш себеси, тебе да ти биде добро. И имаш лажна претстава дека си свет, зашто си добар и љубезен кон оние што те поддржуваат...

Јаден и беден си ти!

И ти, и јас, и сите ние заедно...